

T 155418

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงประวัติของคำจำนวน 23 คำ ได้แก่ โกดี้ ข้าม ขึ้น เข้า ค้าย จาก ตรง ต่อ ตาม ถึง ประจำ เป็น ผ่าน ยัง ลง ลอด เลย ตู เหนือ เหมือน ให้ อยู่ และ ออก โดยมีสมมุติฐานว่าคำเหล่านี้แต่ละคำเป็นคำที่มีรูปเดียวแต่สามารถทำหน้าที่เป็นคำหมวดต่าง ๆ ได้หลายหมวดคำ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเก็บจากเอกสารที่ตีพิมพ์แล้วในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ ส่วนข้อมูลในสมัยปัจจุบันนำมาจากการศึกษาของ จรัสดาว อินทรทัศนีย์ (2539) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอการปรากฏของคำในสมัยต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงหน้าที่และความหมายของคำ และกระบวนการที่คำกริยากลายเป็นคำบุพบท

ผลการศึกษาพบว่า คำจำนวน 23 คำดังกล่าวมีข้อมูลการปรากฏในบริบท 4,544 บริบท คำเหล่านี้สามารถทำหน้าที่เป็นคำหมวดคำต่าง ๆ ได้แก่ คำกริยา คำบุพบท คำวิเศษณ์ คำช่วยกริยา และคำสันธาน เมื่อนำคำเหล่านี้มาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงหน้าที่พบว่า การเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของคำสามารถแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) คำกริยาต้นแบบ มี 7 คำ ได้แก่ ข้าม ค้าย เป็น ผ่าน ลอด เหมือน และ ให้ 2) คำบุพบทต้นแบบ มี 4 คำ ได้แก่ จาก ตรง ตู และ เหนือ 3) คำกริยาค้นแบบหรือคำกริยารอบนอกในบางบริบท มี 8 คำ ได้แก่ ขึ้น เข้า ต่อ ตาม ถึง ลง อยู่ และ ออก 4) คำบุพบทค้นแบบหรือคำบุพบทรอบนอกในบางบริบท มี 2 คำ ได้แก่ โกดี้ และ ประจำ 5) คำวิยารอบนอก มี 1 คำ คือ ยัง และ 6) คำบุพบทรอบนอก มี 1 คำ คือ ยัง

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำกริยา พบว่าคำกริยาจำนวน 22 คำ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายมีเพียงคำเดียวเท่านั้นที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายคือ ออก กล่าวคือ เดิมเป็นคำกริยาแสดงการกระทำ และมีอรรถลักษณะขั้นที่สองคือ [+เคลื่อนที่] ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงความหมายกลายเป็นกริยาแสดงการกระทำ และมีอรรถลักษณะขั้นที่สองคือ [+เคลื่อนที่] หรือ [-เคลื่อนที่] แสดงว่า ออก สามารถปรากฏใช้ในบริบทที่กว้างขึ้น

ส่วนการศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำบุพบท พบว่า คำบุพบทที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายมี 18 คำ ได้แก่ โกดี้ ข้าม ขึ้น ค้าย ตรง ต่อ เป็น ผ่าน ยัง ลง ลอด เลย ตู เหนือ เหมือน ให้ อยู่ และ ออก และ คำบุพบทที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายมี 5 คำ ได้แก่ เข้า จาก ตาม ถึง และ ประจำ นอกจากนี้ยังพบว่าคำบุพบทที่เปลี่ยนแปลงมาจากคำกริยาจะมีความหมายสัมพันธ์กับคำกริยาที่เป็นแหล่งเดิม

สำหรับกระบวนการเปลี่ยนแปลงจากคำกริยาเป็นคำบุพบทซึ่งผู้ศึกษาอธิบายตามกระบวนการกลายเป็นคำไวพจน์นั้น ผลการศึกษาพบว่า คำบุพบทกลายเป็นคำกริยาโดยผ่านกระบวนการทางอรรถศาสตร์ ได้แก่ การเกิดความหมายทั่วไป การคงเค้าความหมายเดิม การที่ความหมายเดิมจางลง การขยายขอบเขตเชิงอรรถลักษณะ และผ่านกระบวนการทางวากยสัมพันธ์ ได้แก่ การบังคับการปรากฏ และการวิเคราะห์ใหม่ กระบวนการเหล่านี้มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบทิศทางเดียวและมีความต่อเนื่องแบบค่อยเป็นค่อยไป

TE 155418

This is a diachronic study of 23 words: ไก่, ข้าม, ขึ้น, เข้า, คล้าย, จาก, ตรง, ต่อ, ตาม, ถึง, ประจำ, เป็น, ผ่าน, ยัง, ลง, ลอด, เลย, ลู, เหนือ, เหมือน, ให้, อยู่, and ออก. Each of them is assumed to function within various word classes. The data is drawn from published documents of the Sukhothai, Ayudhya and Rattanakosin periods, as well as data collected from Charatdao Intratat (1996). The data is analyzed and presented in relation to the appearance of the words, the changes of their functions and their meanings, as well as the processes of converting verbs into prepositions.

The findings include that the 23 words appear in 4,544 contexts and can be used as a verb, a preposition, an adverb, an auxiliary verb, and a conjunction. The frequency of word class distribution shows that the words are presently converted from 6 types of words: 1) prototype verbs: ข้าม คล้าย, เป็น, ผ่าน, ลอด, เหมือน, ให้ 2) prototype prepositions: จาก, ตรง, ลู, เหนือ 3) prototype verbs or peripheral verbs in some contexts: ขึ้น, เข้า, ต่อ, ตาม, ถึง, ลง, อยู่, ออก 4) prototype prepositions or peripheral prepositions in some contexts: ไก่, ประจำ 5) peripheral verbs: ยัง 6) peripheral prepositions: ยัง.

Relative to the change of meaning of verbs, findings are that 22 words have not changed. There is only ออก that has changed its semantic components: in the past, it has been used as an action verb and its second semantic component was [+ movement]. The change occurred as the second semantic component was converted to represent: either [+movement] or [- movement].

Relative to the change of meaning of prepositions, findings are that the following 18 words have not been changed: ไก่, ข้าม, ขึ้น, คล้าย, ตรง, ต่อ, เป็น, ผ่าน, ยัง, ลง, ลอด, เลย, ลู, เหนือ, เหมือน, ให้, อยู่, and ออก. There are 5 prepositions, เข้า, จาก, ตาม, ถึง, and ประจำ, which change their meaning. In addition, the meaning of each converted preposition is related to the meaning of its original verb.

Relative to the process of converting the verbs into prepositions by using the concept of grammaticalization, findings are that prepositions can be converted from verbs through semantic processes, for example: generalization, persistence, bleaching, and metaphorical extension; and also through syntactic processes, such as obligatorification and reanalysis. The processes occurred unidirectionally and continually.